

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM/PROMETNIM
NEZGODAMA, NJIHOVIM UZROCIMA I
POSLJEDICAMA U BOSNI I HERCEGOVINI U 2010.
GODINI**

Februar/Veljača, 2011. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	1
UVOD.....	2
STANJE SIGURNOSTI CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA U BiH.....	2
POSLEDICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA.....	7
UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA.....	12
ZAKLJUČAK.....	13
PRILOG.....	15

UVOD

Sektor za informisanje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) već duži vremenski period radi na sistematskom prikupljanju svih dostupnih podataka iz oblasti saobraćaja, koristeći pri tome sve relevantne izvore, a sve sa ciljem pravovremenog informiranja javnosti.

Postojanje različitih institucija sa podijeljenom nadležnosti u oblasti sigurnosti cestovnog saobraćaja otežava prikupljanje podataka o saobraćajnim nezgodama, što svakako utiče na tačnost prezentiranih podataka. No, ipak cijenimo da unatoč mogućim nepreciznostima Informacija nudi značajne podatke za ukupno sagledavanje stanja sigurnosti cestovnog saobraćaja u Bosni i Hercegovini.

Tokom svih godina, u kojima je SID BIHAMK radio analize prikupljenih podataka o stanju sigurnosti cestovnog saobraćaja na bosanskohercegovačkim cestama, broj saobraćajnih nezgoda, nastradalih i povrijeđenih lica u saobraćaju iz godine u godinu značajno je rastao. Tek tokom 2008. godine taj trend izrazitog povećanja broja saobraćajnih nezgoda je prekinut, da bi se u protekloj 2009. godini broj saobraćajnih nezgoda, smrtno stradalih i povrijeđenih lica u saobraćaju bitno smanjio, a isti trend nastavljen je i u 2010. godini.

STANJE SIGURNOSTI CESTOVNOG SAOBRAĆAJA U BIH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FMUP, MUP RS, MUP Brčko Distrikta, kantonalnih MUP-a), na bosanskohercegovačkim cestama u protekloj 2010. godini dogodilo se ukupno **38.935** saobraćajnih nezgoda od kojih su zabilježene **7.298** saobraćajne nezgode sa poginulim i povrijeđenim licima, te **31.637** saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život su izgubila **362** lica, dok je **10.059** lica zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede.

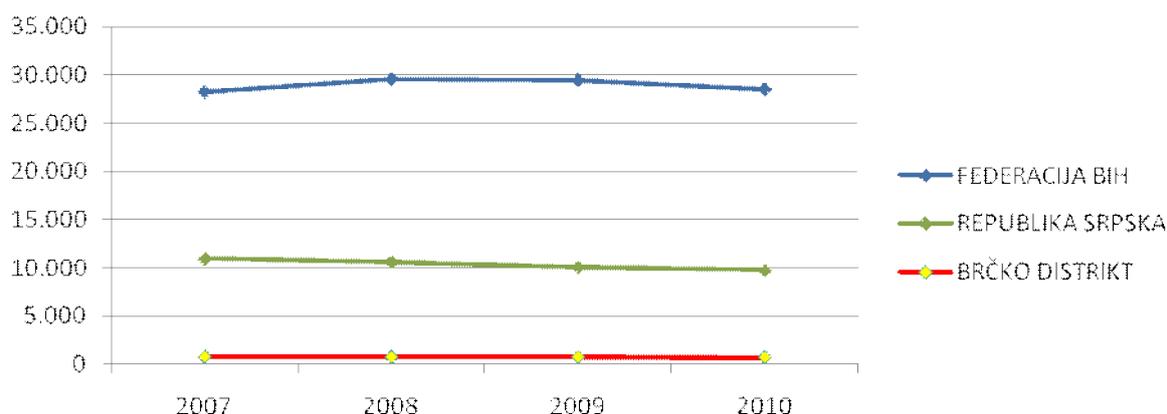
U narednoj tabeli dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih nezgoda u Bosni i Hercegovini za period 2007.- 2010. godina.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA(SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM LICIMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
FEDERACIJA BIH	28.231	29.573	29.456	28.530	5.629	5.560	5.216	4.989	22.602	24.013	24.276	23.541
REPUBLIKA SRPSKA	10.933	10.590	10.076	9.732	2.534	2.561	2378	2126	8.399	8.029	7.698	7.606
BRČKO DISTRIKT	735	696	705	673	229	232	205	183	506	464	500	490
UKUPNO	39.899	40.859	40.237	38.935	8.392	8.353	7.799	7.298	31.507	32.506	32.474	31.637

Tabela 1. Pregled saobraćajnih nezgoda za period 2007.- 2010. godina

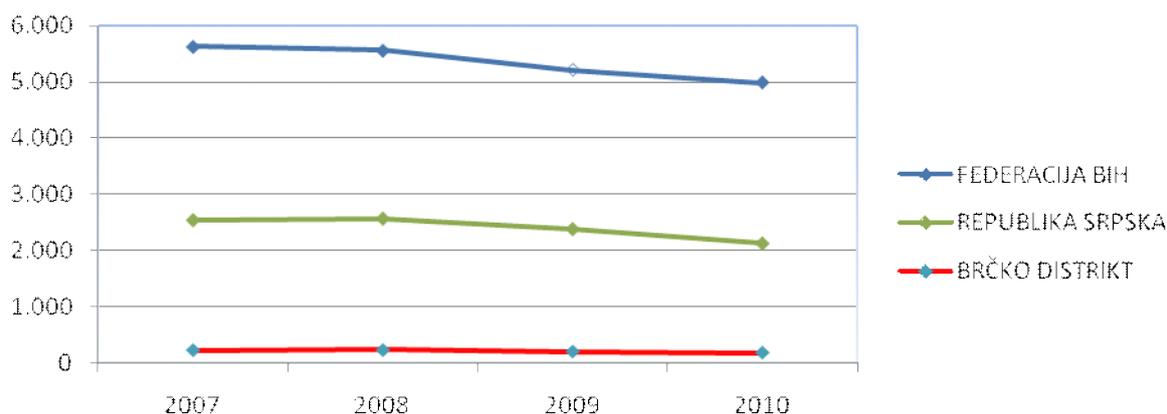
U protekloj 2010.godini registrirano je **1302** nezgode **manje** u odnosu na 2009. godinu, što izraženo u procentima prikazuje **smanjenje ukupnog broja saobraćajnih nezgoda za 3,25 %**. Takođe, broj saobraćajnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim licima je smanjen i to za **501** saobraćajnu nezgodu ili **6,42 %**. Kada su u pitanju saobraćajne nezgode sa materijalnom štetom iz gore navedene tabele zaključujemo da je u protekloj godini registrovano **837** nezgoda manje u odnosu na 2009.godinu ili procentualno to iznosi **2,57 %**.

Na sjedećem dijagramu dat je prikaz ukupnog broja saobraćajnih nezgoda po godinama i entitetima/distriktu:

Dijagram 1. Grafički prikaz smanjena/povećanja saobraćajnih nezgoda po godinama i entitetima/distriktu

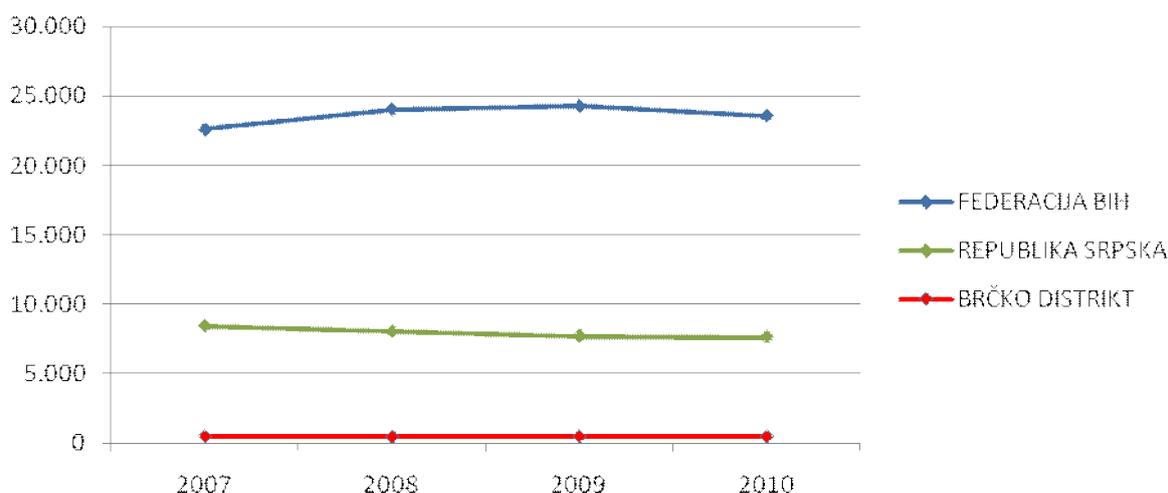
Kao što se može vidjeti iz gore navedenog dijagrama, na cestama u Federaciji BiH nastavljen je trend smanjenja broja saobraćajnih nezgoda. Na cestama Republike Srpske došlo je uočljivijeg smanjenja ukupnog broja saobraćajnih nezgoda, dok je na području Distrikta Brčko došlo do blagog pada ukupnog broja saobraćajnih nezgoda u 2010. godini.

Dijagram 2. Grafički prikaz smanjena/povećanja saobraćajnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim licima po godinama i entitetima/distriktu

Sa dijagrama 2. možemo uočiti da je u predhodnoj 2009 kao i u 2010.godini i u oba entiteta i distriktu došlo do smanjenja broja saobraćajnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim licima u saobraćajnim nezgodama.

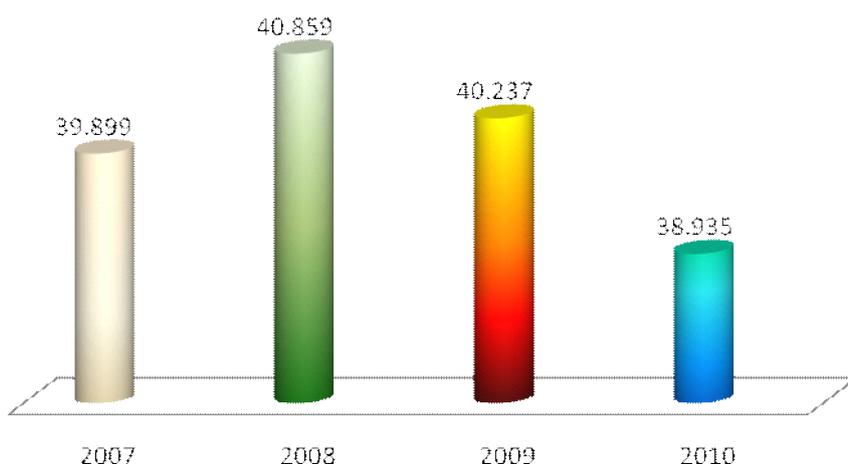
Na sjedećem dijagramu dat je prikaz ukupnog broja saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom po godinama i entitetima/distriktu:

Dijagram 3. Grafički prikaz smanjena/povećanja saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom po godinama i entitetima/distriktu

Sa dijagrama 3. vidljivo je da je u Federaciji BiH došlo do znatnog smanjenja broja saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom, tj. smanjen je broj saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom u 2010.godini u odnosu na predhodne godine kada je bio konstantan trend povećanja saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom. U Republici Srpskoj vidljiv je nastavak trenda pada broja saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom i u 2010.godini, dok je u Distriktu Brčko vidljiv pad saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom, tj. nastavlja se trend pada koji je bio prekinut u predhodnoj 2009.godini.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz ukupnog broja saobraćajnih nezgoda po godinama u BiH:

Dijagram 4. Prikaz ukupnog broja saobraćajnih nezgoda po godinama

Iz gore navedenih činjenica, zaključujemo da je nakon nekoliko godina rasta ukupnog broja saobraćajnih nezgoda u 2009.godini došlo do blagog pada ukupnog broja saobraćajnih nezgoda dok je u 2010.godini došlo do značajnog smanjenja broja saobraćajnih nezgoda na području BiH. Također zaključujemo da se na

području Bosne i Hercegovine dnevno tokom 2010.godine događalo u prosjeku nešto manje od **107** saobraćajnih nezgoda, od toga **20** saobraćajnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim licima.

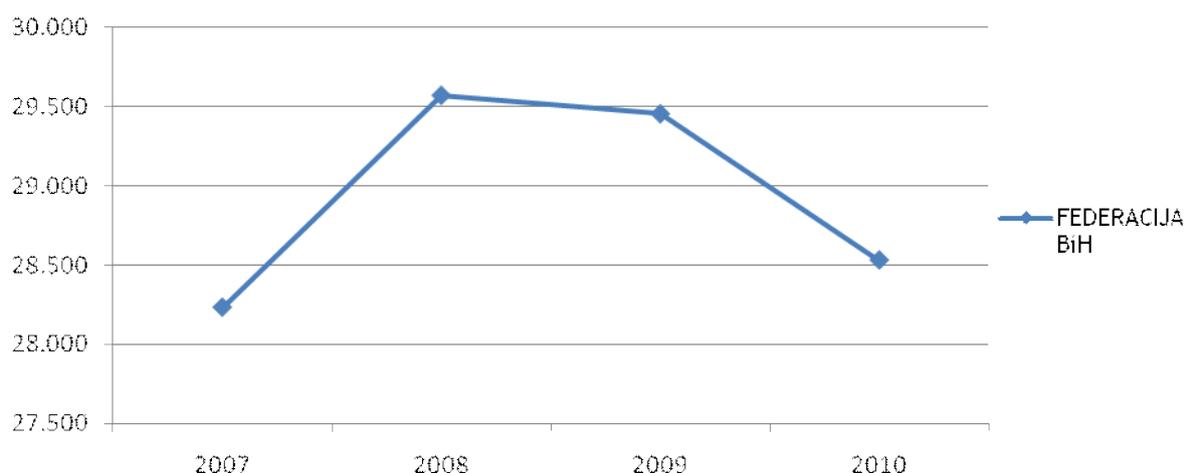
U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH.

PODRUČJE/ KANTON	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA (SN)				BROJ SN SA POGINULIM I POVRIJEĐENIM LICIMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Kanton Sarajevo	8.281	9.321	9.807	9.599	931	925	898	788	7.350	8.396	8.909	8.811
SBK	2.937	3.020	3.023	3.047	541	549	497	646	2.396	2.471	2.562	2.401
BPK	91	80	101	80	19	14	26	18	72	66	75	62
Posavski kanton	342	331	336	265	123	124	89	106	219	207	247	159
ZHK	1.013	866	810	749	370	354	322	292	643	512	488	457
HNK	2.356	2.371	2.328	2.218	683	650	621	588	1.673	1.721	1.707	1.630
USK	2.982	2.979	2.763	2.704	706	706	649	590	2.276	2.273	2.114	2.114
Tuzlanski kanton	5.491	5.567	5.471	5.146	1.311	1.288	1.262	1.145	4.180	4.279	4.209	4.001
ZDK	3.795	4.245	4.022	3.972	777	792	704	670	3.018	3.453	3.318	3.302
Kanton 10	943	793	795	750	168	158	148	146	775	635	647	604
FEDERACIJA BiH	28.231	29.573	29.456	28.530	5.629	5.560	5.216	4.989	22.602	24.013	24.276	23.541

Tabela 2. Pregled saobraćajnih nezgoda u FBiH po kantonima

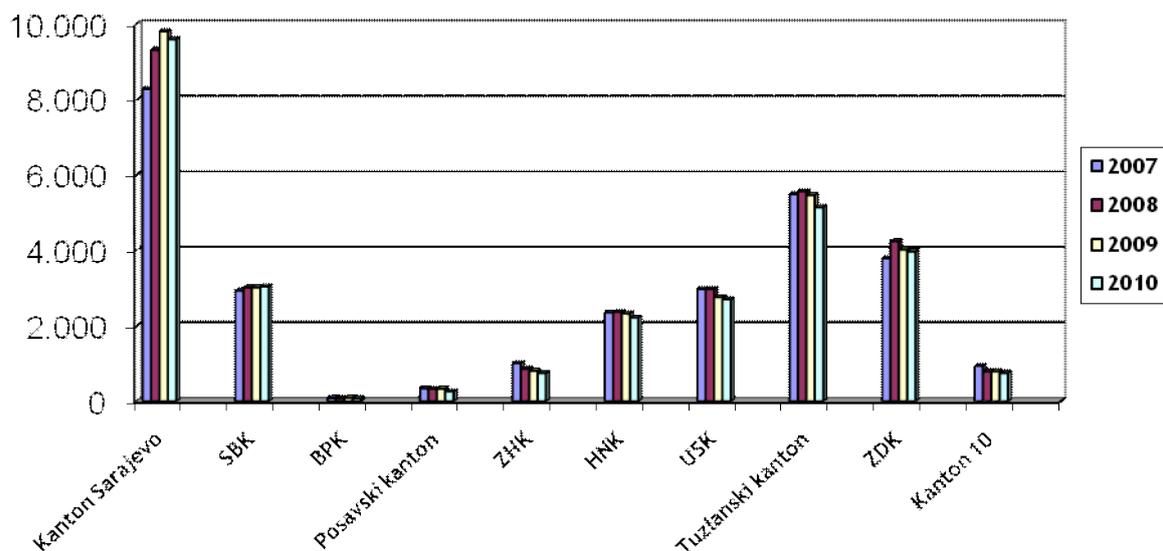
Iz predhodne tabele možemo vidjeti da se najveći broj saobraćajnih nezgoda na području Federacije BiH u 2010.godini dogodio na području **Kantona Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **33,65 %**, zatim slijede **Tuzlanski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **18,04 %**, **Zeničko-dobojski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **13,92 %**, **Srednjobosanski kanton** sa procentualnim učešćem od **10,68 %** itd.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja saobraćajnih nezgoda u Federaciji BiH za period 2007-2010.godine:

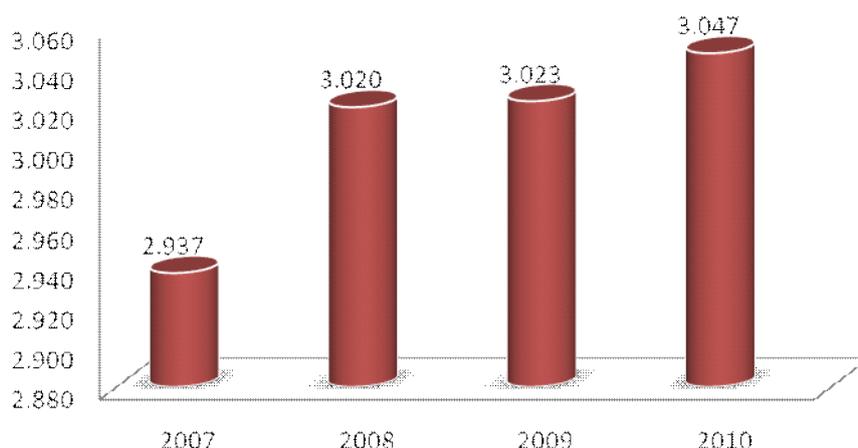
Dijagram 5. Grafički prikaz saobraćajnih nezgoda u FBIH za period 2007-2010.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja saobraćajnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH:

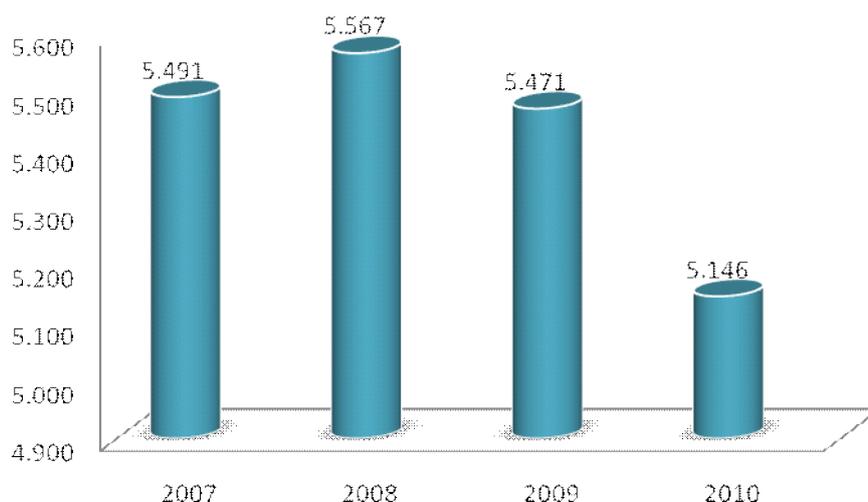
Dijagram 6. Grafički prikaz saobraćajnih nezgoda po kantonima

Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih nezgoda pojedinačno po kantonima u Federaciji BiH, posebno zabrinjava stanje u Srednjobosanskom kantonu gdje broj saobraćajnih nezgoda u posmatranom periodu prati trend porasta, što je detaljno prikazano na sljedećem dijagramu:

Dijagram 7. Broj SN u Srednje-bosanskom kantonu za periodu 2007 - 2010. godina

Iz navedenog dijagrama vidljivo je da je najveće povećanje broja saobraćajnih nezgoda u 2010. godini registrovano u Srednjobosanskom kantonu i to za **24** saobraćajne nezgode više u odnosu na 2009.godinu što procentualno predstavlja povećanje od oko **0,79 %**.

Dijagram 8. Broj SN u Tuzlanskom kantonu za periodu 2007 - 2010. godina

Najveće smanjenje broja saobraćajnih nezgoda u 2010. godini vidljivo je u Tuzlanskom kantonu i to za **325** saobraćajnih nezgoda, što čini procentualno smanjenje od oko **5,94 %** u odnosu na 2009.godinu.

POSljedICE SAOBRAĆAJNIH NEZGODA

U protekloj 2010. godini, u saobraćajnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život su izgubila **362** lica, **1.670¹** lica je teže povrijeđeno, dok je **8.389** lica pretrpjelo lakše tjelesne povrede.

Sa smanjenjem ukupnog broja saobraćajnih nezgoda u BiH u protekloj 2010. godini došlo je do smanjenja broja poginulih lica i to za **20** lica, odnosno **5,23 %**; broj teže povrijeđenih smanjen je za **396** lica, odnosno **19,16 %**; dok je broj lakše povrijeđenih lica povećan za **597** lica, odnosno **6,64 %**. Detaljan prikaz broja saobraćajnih nezgoda sa posljedicama dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH LICA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH LICA		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
FEDERACIJA BIH	29.573	29.456	28.530	245	197	215	1.462	1.246	936	6.439	6.108	5.920
REPUBLIKA SRPSKA	10.590	10.076	9.732	180	180	139	869	781	691	2.770	2.656	2.276
DISTRIKT BRČKO	696	705	673	9	5	8	54	39	43	290	222	193
UKUPNO	40.859	40.237	38.935	434	382	362	2.385	2.066	1.670	9.499	8.986	8.389

Tabela 3. Posljedice saobraćajnih nezgoda

U saobraćajnim nezgodama na cestama širom Bosne i Hercegovine u toku protekle godine u prosjeku svaki dan zabilježeno oko **107** saobraćajnih nezgoda u kojima je teže povrijeđeno nešto manje od **5** lica, lakše **23** lica, dok je smrtno stradalo **1** lice².

Prosječna smrtnost u saobraćajnim nezgodama u Bosni i Hercegovini iznosi **9 poginulih na 1000 saobraćajnih nezgoda**.

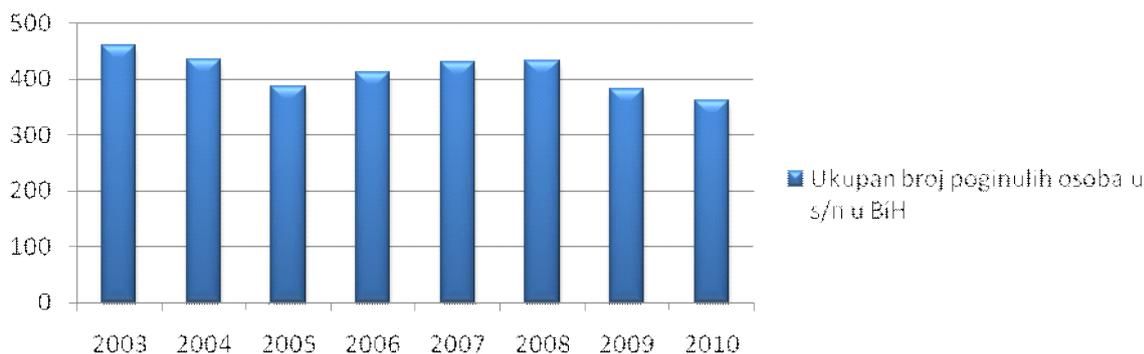
Posmatrano sa aspekta ukupnog broja saobraćajnih nezgoda po entitetima/distriktu, primijetno je da je smrtnost veća u Republici Srpskoj i ona iznosi nešto više od **14 poginulih na 1000 saobraćajnih nezgoda**, u Federaciji BiH nešto manje od **8 poginulih na 1000 saobraćajnih nezgoda**, dok u u Distriktu Brčko iznosi nešto manje od **12 poginulih na 1000 saobraćajnih nezgoda**.³

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim nezgodama za period 2003-2010.godina:

¹ SBK nam nije dostavio podatke o teže i lakše ozlijeđenim u SN na području navedenog kantona. Sve ozlijeđene smo posmatrali kao lakše ozlijeđena lica u SN na području SBK.

² Podaci se odnose na 2010.godinu.

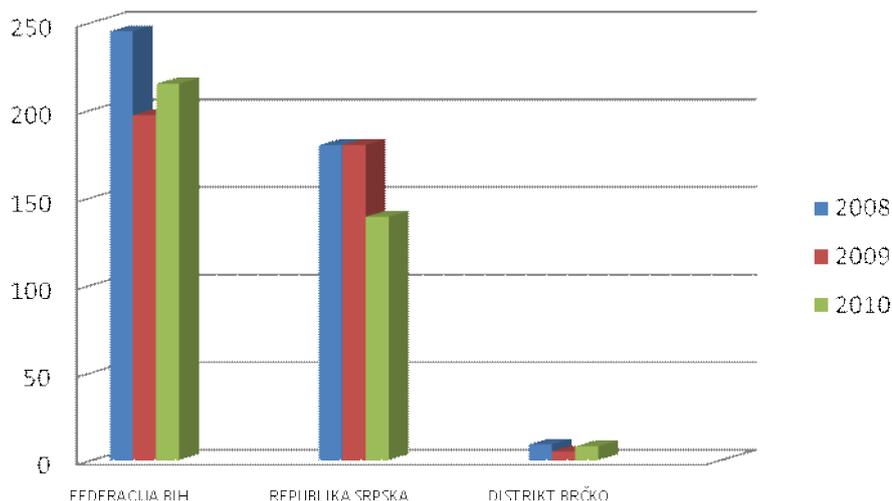
³ Zaokruživanje brojeva FBiH 7.54 a Distrikt Brčko 11.89

Dijagram 9. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim nezgodama u BiH u periodu 2003 - 2010. godina.

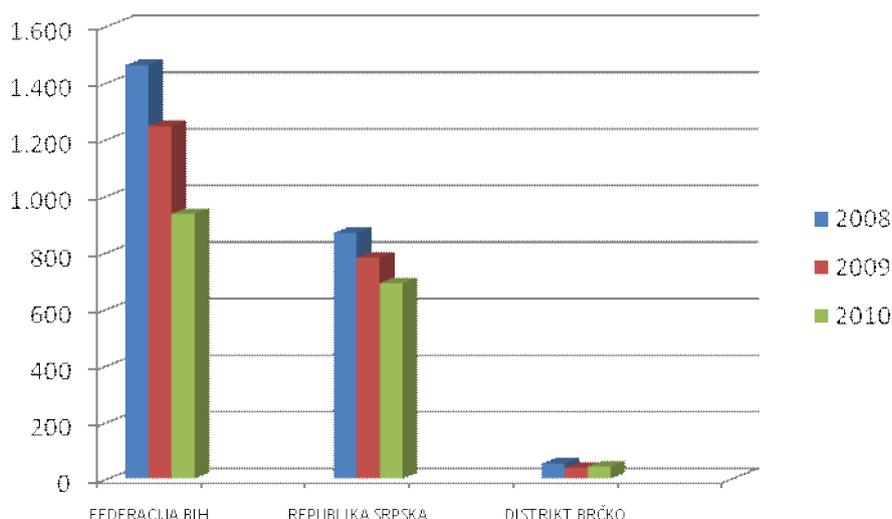
Tokom protekle 2010. godine u saobraćajnim nezgodama u Federaciji BiH poginulo je **215** lica, što u odnosu na 2009. godinu predstavlja povećanje od **18** poginulih lica, odnosno od **9,13%**, i predstavlja **59,39%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim nezgodama u BiH. Veći broj poginulih u saobraćajnim nezgodama zabilježen je i u Distriktu Brčko, poginulo je **8** lica što u odnosu na predhodnu godinu predstavlja povećanje za **60%**, dok u Republici Srpskoj broj poginulih lica u saobraćajnim nezgodama iznosi **139**, što u odnosu na 2009.godinu predstavlja smanjenje za **41** poginulo lice, odnosno **22,78%**, što predstavlja **38,39%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim nezgodama u BiH.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih osoba u saobraćajnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2008-2010.godina:

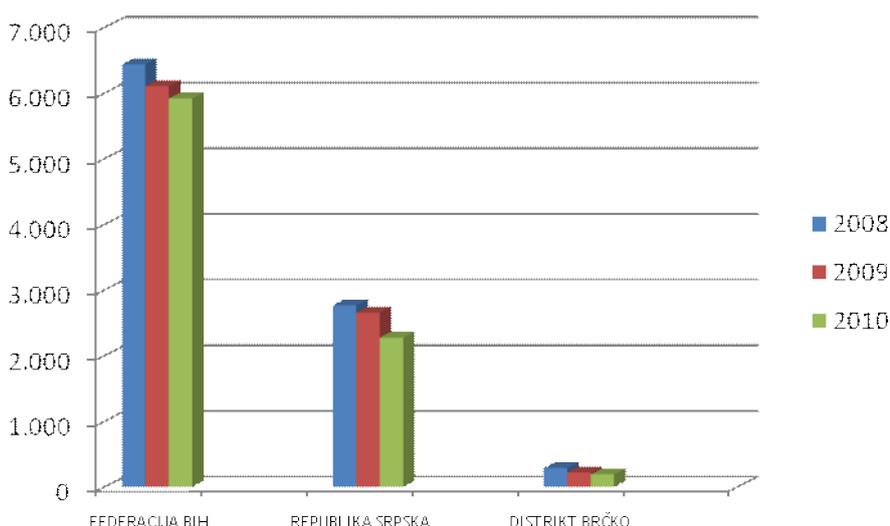

Dijagram 10. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim nezgodama po entitetima/distriktu u periodu 2008 - 2010. godina.

Na sljedećim dijagramima dat je prikaz broja teže i lakše povrijeđenih osoba u saobraćajnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2008-2010.godinu:

Dijagram 11. Grafički prikaz broja teže povrijeđenih osoba u saobraćajnim nezgodama po entitetima/distriktu u periodu 2008 - 2010. godina.

Dijagram 12. Grafički prikaz broja lakše povrijeđenih osoba u saobraćajnim nezgodama po entitetima/distriktu u periodu 2008 - 2010. godina.

Na cestama u Bosni i Hercegovini u periodu 2008-2010.godina registrovan je trend smanjena broja i teže i lakše povrijeđenih osoba u saobraćajnim nezgodama, kao i broja poginulih osoba. Posmatrano po entitetima/distriktu u Republici Srpskoj je došlo do smanjenja broja poginulih u saobraćajnim nesrećama dok je u Federaciji BiH i Distriktu Brčko došlo do povećanja broja poginulih lica u saobraćajnim nezgodama.

Detaljan prikaz broja saobraćajnih nezgoda sa posljedicama po kantonima u Federaciji BiH dat je u sljedećoj tabeli:

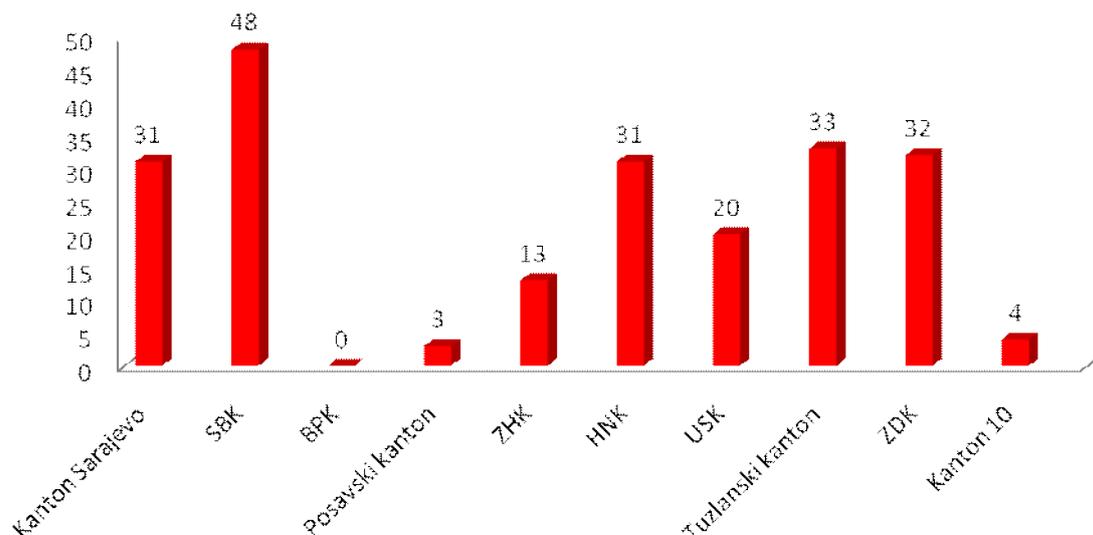
PODRUČJE/ KANTON	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH LICA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH LICA		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Kanton Sarajevo	9.321	9807	9599	26	22	31	238	197	159	954	1011	850
SBK	3.020	3023	3047	27	23	48	171	154	-	615	563	747
BPK	80	101	80	0	0	0	1	9	4	14	27	17
Posavski kanton	331	336	265	14	3	3	40	18	33	110	93	101
ZHK	866	810	749	20	13	13	63	59	46	510	435	399
HNK	2.371	2328	2218	38	21	31	167	139	137	802	778	756
USK	2.979	2763	2704	28	20	20	223	157	111	815	788	733
Tuzlanski kanton	5.567	5471	5146	40	40	33	260	242	225	1.554	1480	1446
ZDK	4.245	4022	3972	41	44	32	231	217	182	886	764	697
Kanton 10	793	795	750	11	11	4	68	54	39	179	169	174
FEDERACIJA BiH	29.573	29.456	28.530	245	197	215	1.462	1.246	936	6.439	6.108	5.920

Tabela 4. Posljedice saobraćajnih nezgoda po kantonima u FBiH za 2010.godinu

Ukoliko posmatramo naprijed navedene podatke uočićemo da je u Srednjobosanskom kantonu došlo do znatnijeg povećanja broja saobraćajnih nezgoda, dok je u ostalim kantonima primjetno smanjenje.

Međutim ono što je potrebno istaći jeste činjenica da je u Kantonu Sarajevo, Srednjobosanskom kantonu i Hercegovačko-neretvanskom kantonu uprkos smanjenju broja saobraćajnih nezgoda u toku protekle godine došlo do povećanja broja poginulih lica, dok je isti broj poginulih lica ostao u Posavskom, Zapadno-hercegovačkom i Unsko-sanskom kantonu.

Na sljedećem grafiku dat je prikaz broja poginulih osoba po kantonima u FBiH za 2010.godinu:

Dijagram 13. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba po kantonima u FBiH za 2009.godinu

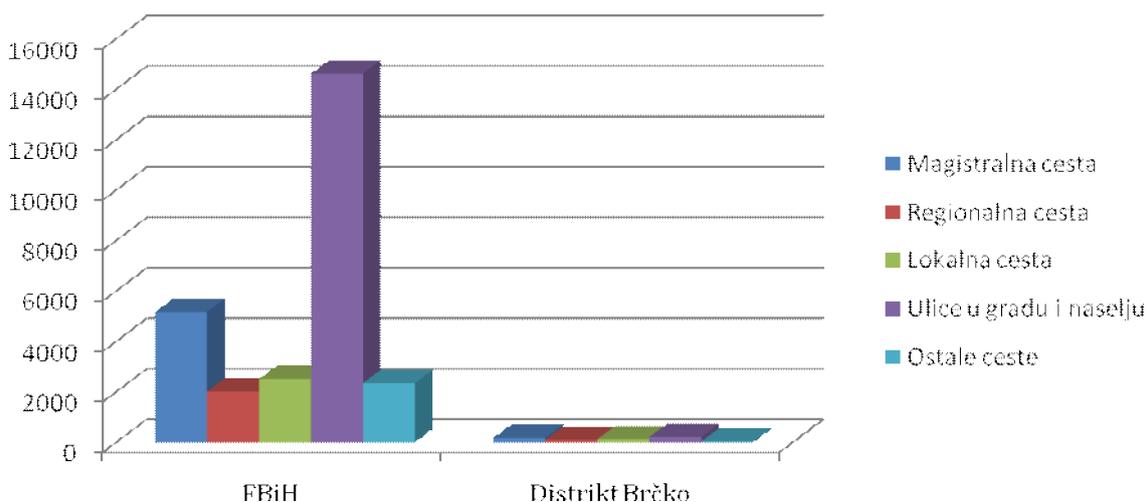
Prema vidljivim podacima sa predhodnog dijagrama dolazimo do zaključka da je na području Srednjobosanskog kantona najveći broj poginulih osoba u saobraćajnim nezgodama, sa procentualnim učešćem od **22,33%**, sljedeći je Tuzlanski kanton sa procentualnim učešćem od **15,53%** zatim slijedi Kanton Sarajevo i Zeničko-dobojski kanton sa procentualnim učešćem od **14,42%** itd.

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih nezgoda na našim cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne kulture većeg broja učesnika u saobraćaju.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uvjetima na cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih nezgoda, slijede nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju, zatim saobraćajne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne signalizacije, nepovoljne uslove na cesti itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima saobraćaja treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti - razmaku između vozila.

Najveći broj saobraćajnih nezgoda u Bosni i Hercegovini zabilježen je na ulicama u naselju, a zatim na magistralnim cestama, zatim na lokalnim cestama itd.

Dijagram 14. Grafički prikaz mjesta nastanka saobraćajnih nezgoda, prema entitetima/distriktu za 2010.godinu⁴

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 7 godina (2003 - 2009. godina) o broju saobraćajnih nezgoda i njihovim posljedicama, može se zaključiti da je trend izrazito negativnog rasta broja saobraćajnih nezgoda koji je u 2008. godini zaustavljen, tokom protekle dvije godine prerastao u trend smanjenja broja saobraćajnih nezgoda.

Do takvog zaključka dolazimo prateći kretanje broja saobraćajnih nezgoda u 2009. godini kada bilježimo pad ukupnog broja saobraćajnih nezgoda za **622 odnosno 1,52%** saobraćajnih nezgoda u odnosu na 2008.godinu i broja saobraćajnih nezgoda u 2010. godini kada bilježimo pad ukupnog broja saobraćajnih nezgoda za **1302 odnosno 3,25%** saobraćajnih nezgoda u odnosu na 2009.godinu

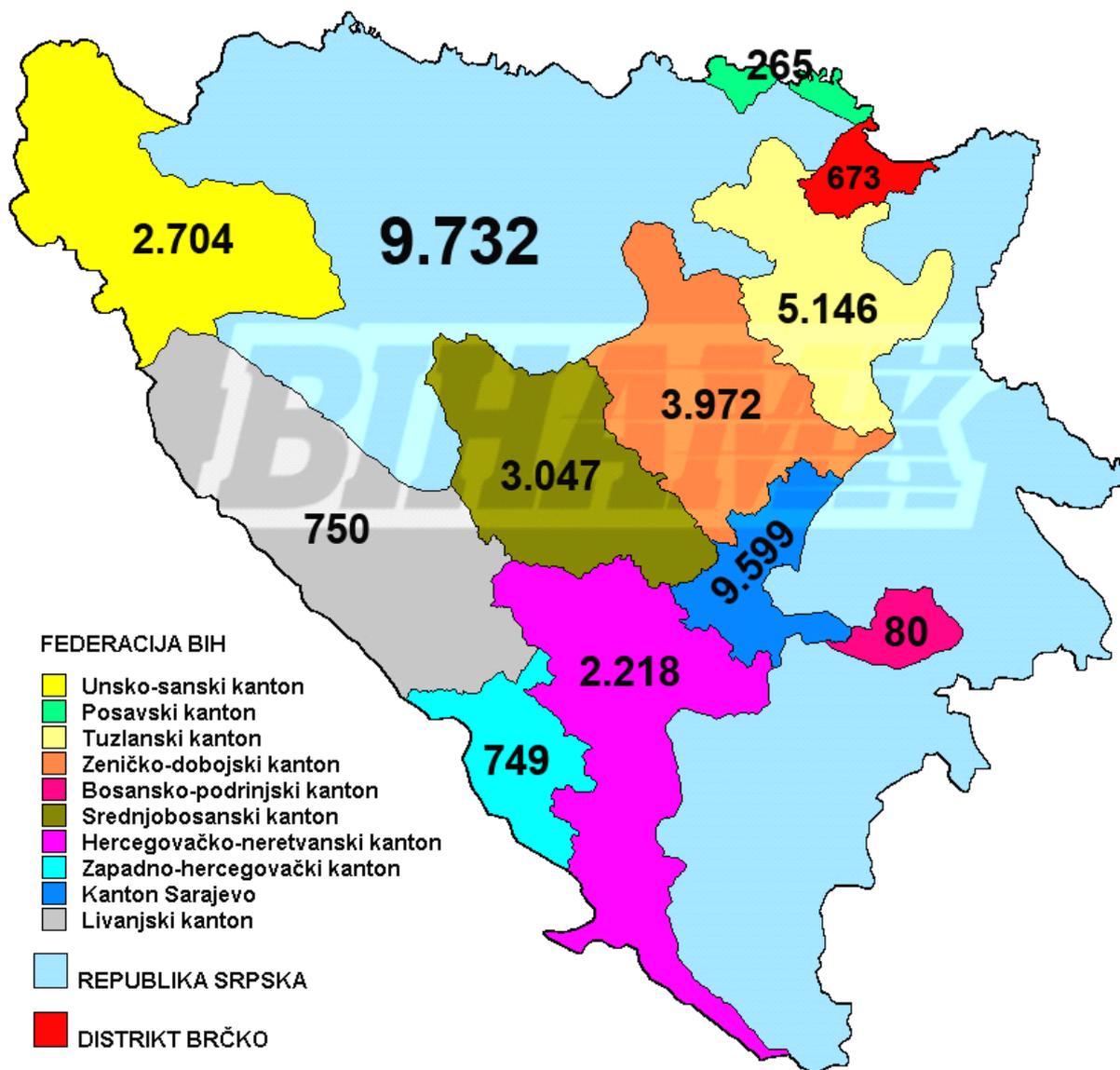
U prilog navedenom zaključku govori i činjenica da je i broj saobraćajnih nezgoda sa poginulim/nastradalim licima u 2009. godini u odnosu na 2008. g. smanjen za **554 (6,63%)**, u 2010. u odnosu na 2009. godinu za **501 (6,42%)**, dok se prateći posljedice saobraćajnih nezgoda koje se ogledaju u broju poginulih i povrijeđenih lica nameće isti zaključak: broj poginulih u 2009. godini manji je za **52** lica što procentualno iznosi smanjenje od oko **12%**, a ukupan broj teže i lakše povrijeđenih manji za **852** lica ili procentualno izraženo za **7%** u odnosu na 2008.godinu, dok je u 2010. godini broj poginulih manji za **20** lica (**5,24%**), a broj lakše i teže povrijeđenih za **993** lica ili **8,98%**.

Takođe, u prilog tvrdnji o trendu smanjenja broja saobraćajnih nezgoda u 2010. godini ide i činjenica da je broj registriranih motornih vozila i vozača u stalnom porastu te je i broj saobraćajnih nezgoda po broju registriranih motornih vozila značajnije smanjen.

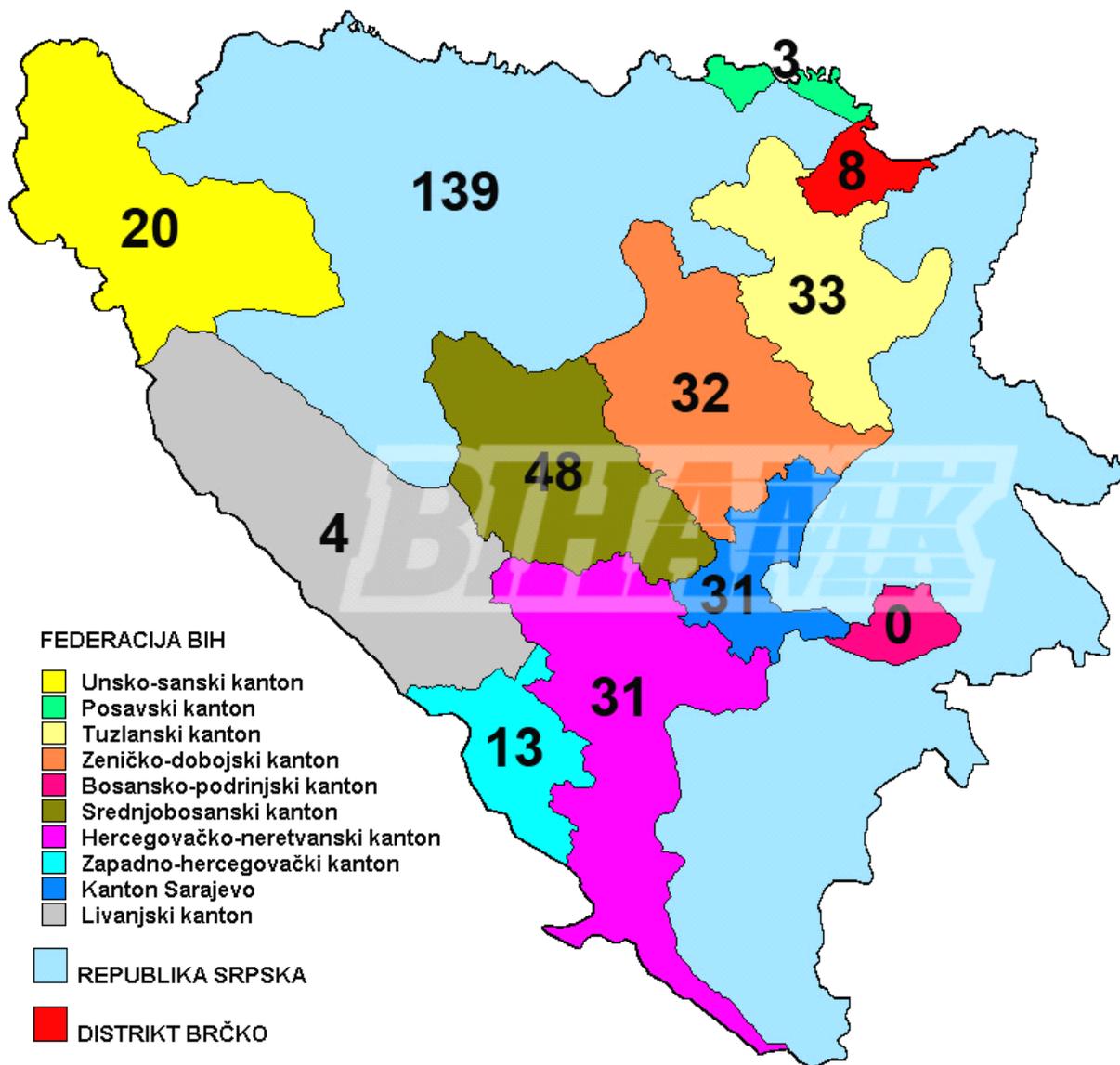
⁴ MUP RS nije dostavio podatke.

PRILOG

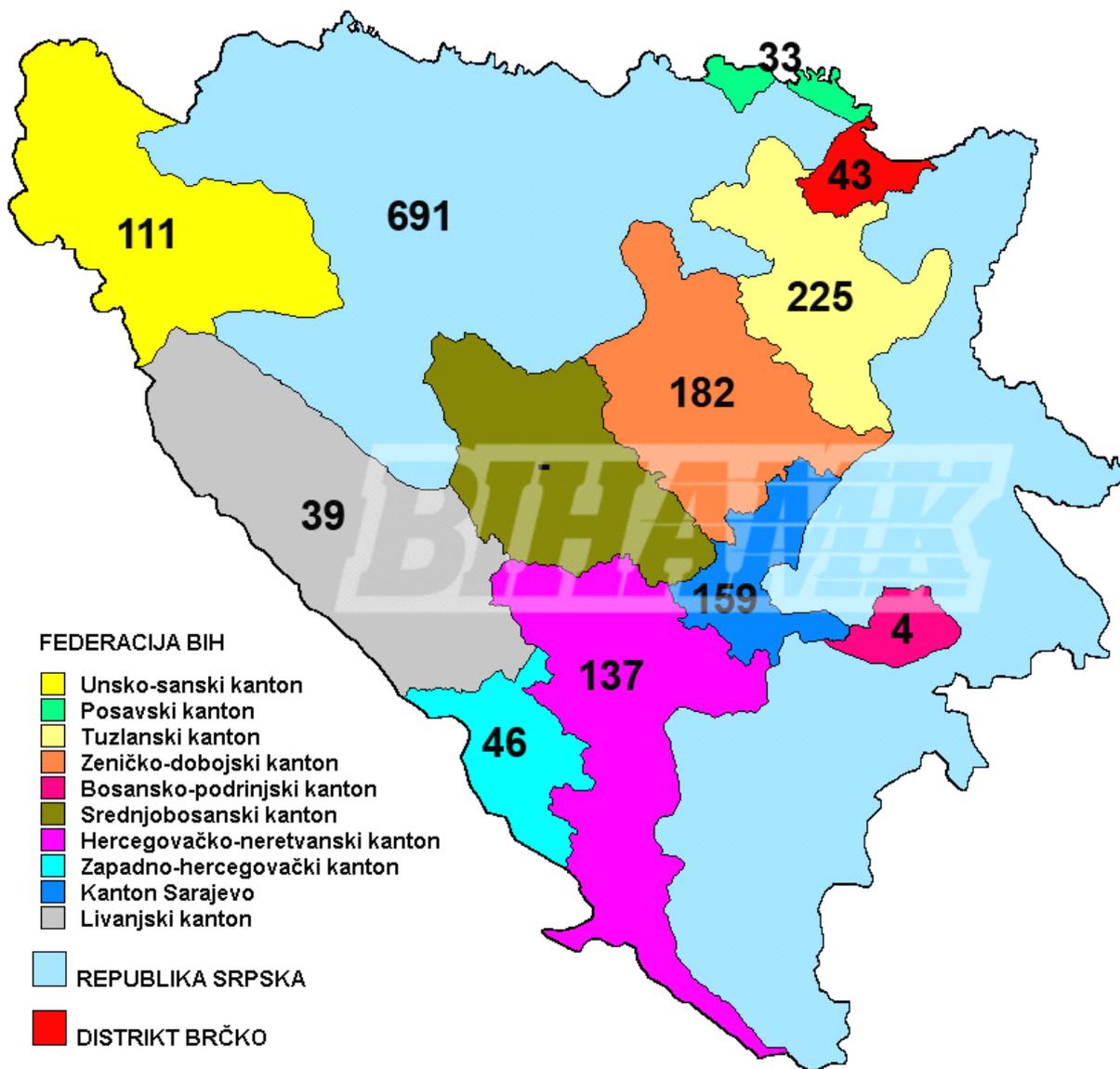
Slikoviti prikaz ukupnog broja saobraćajnih nezgoda, i posljedica saobraćajnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH

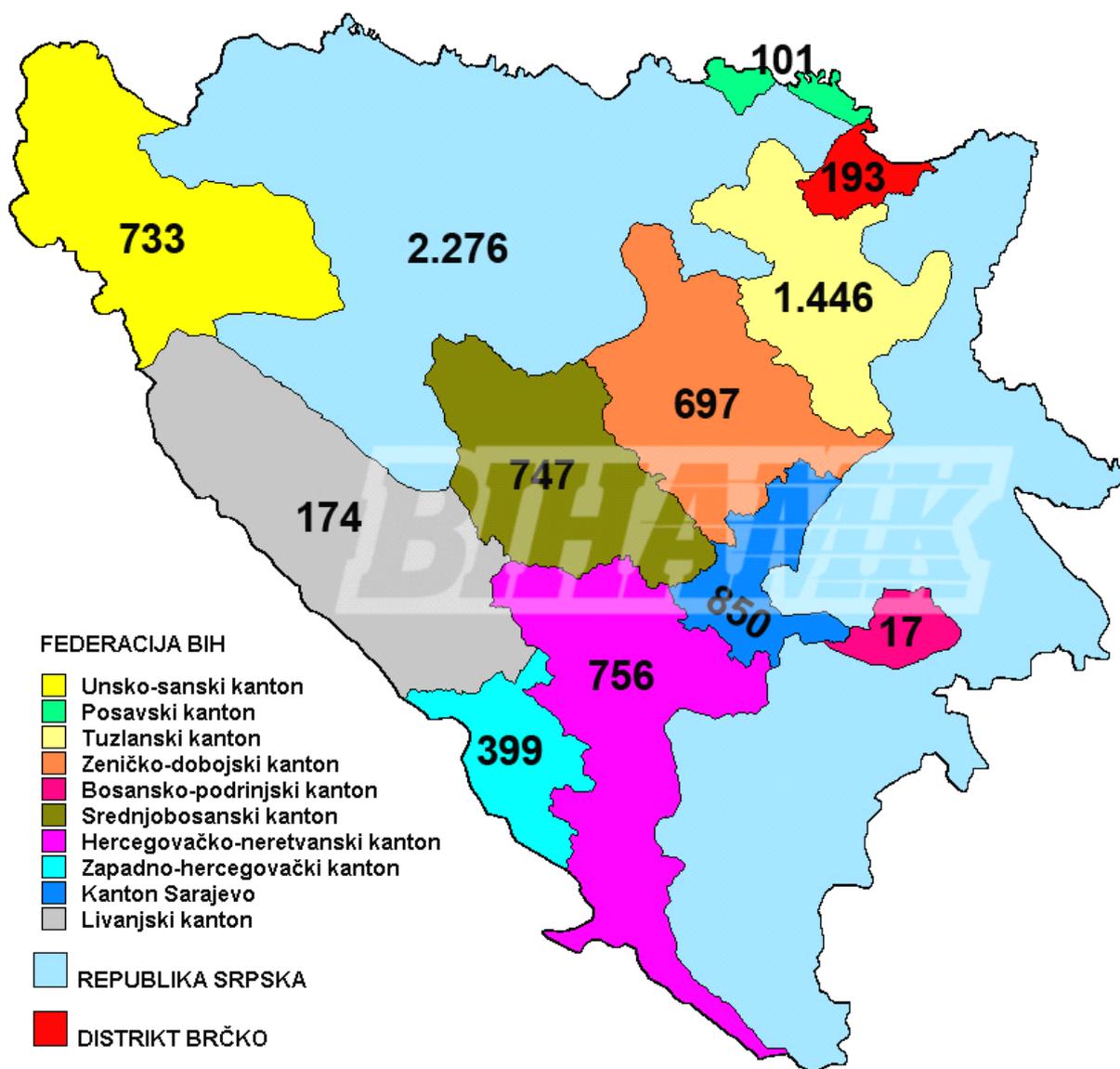
Slika 1. Ukupan broj saobraćajnih nezgoda po područjima BiH u 2010. godini

Slika 2. Broj poginulih osoba u saobraćajnim nezgodama po područjima za 2010.godinu

Slika 3. Broj teže povrijeđenih osoba u saobraćajnim nezgodama po po područjima za 2010.godinu

Slika 4. Broj lakše povrijeđenih osoba u saobraćajnim nezgodama po područjima za 2009.godinu